

• «Дәуіршам» - озық тәжірибе тарату мектебі

Қазіргі заманның технологиялық және көркемдік сауаттың шығармашылық түрлері

XXI ғасырда ақпараттық толқынның жылдамдығы мен сандық технологиялардың қарқынды дамуы адам өмірінің барлық саласына әсер етті. Бұрын тек техникалық немесе гуманитарлық салада шектеліп келген сауаттылық бүгінде көпқырлы, кешенді құбылысқа айналды. Қазіргі қоғамда технологиялық сауат пен көркемдік сауат бір-бірін толықтырып, шығармашылықтың жаңа түрлерін туындатып отыр. Бұл мақалада осы екі сауаттылықтың мәні, олардың тоғысынан пайда болған шығармашылық формалар және олардың қоғамдағы рөлі қарастырылады.

Технологиялық сауаттың мәні мен маңызы.

Технологиялық сауат - ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) түсіну, қолдану және жаңа өнім жасау қабілеті. Бұл ұғымға тек компьютерді пайдалану емес, сонымен бірге: алгоритмдік ойлау, деректермен жұмыс жасау, бағдарламалау негіздері, цифрлық қауіпсіздік, жасанды интеллект құралдарын тиімді қолдану сияқты дағдылар кіреді. Технологиялық сауаттылықтың басты ерекшелігі - адамның цифрлық ортада белсенді субъектке айналуы. Ол тек ақпарат тұтынушы емес, жаңа сандық мазмұн мен өнім жасаушы бола алады.

Көркемдік сауат және оның қазіргі қоғамдағы рөлі.

Көркемдік сауат - өнерді түсіну, талдау, бағалау әрі оны шығармашылық жолмен қолдана алу қабілеті. Бұған: визуалды мәдениетті игеру, музыка мен әдебиетті сезіну, композиция, ритм, стиль сияқты ұғымдарды меңгеру, көркем ойлау мен эстетикалық талғам жатады. Бүгінгі заманда өнер тек эстетикалық құндылық ғана емес, коммуникацияның әмбебап тіліне айналды. Әлеуметтік желілер, визуалды контенттің көбеюі, жаңа медиа түрлері көркемдік сауаттылықтың бұрынғыдан да өзекті екенін көрсетеді. Технологиялық және көркемдік сауаттың тоғысуы: жаңа шығармашылық түрлер. Қазіргі кезде технология мен өнер тоғысынан мүлде жаңа шығармашылық бағыттар пайда болды. Олардың ішінде:

Сандық өнер (Digital Art)

3D-графика, анимация, AR/VR өнері, цифрлық иллюстрациялар - заманауи көркем шығармашылықтың жаңа кеңістігін ашты.

Медиаөнер (Media Art)

Интерактивті инсталляциялар, бейнекөрсетілімдер, дыбыстық тәжірибелер технологияны көркем ойлаумен үйлестіреді.

Генеративті өнер (AI Art)

Жасанды интеллект арқылы жасалған иллюстрациялар, музыка,

мәтін - шығармашылықтың жаңа парадигмасы. Мұнда адам идея мен бағыт беруші, ал алгоритм орындаушы рөлінде.

Графикалық және веб-дизайн

Технологияның көмегімен визуалды коммуникацияны кәсіби деңгейде ұйымдастыру - бүгінгі еңбек нарығында ең қажет дағдылардың бірі.

Геймдизайн және цифрлық сценарий жазу. Ойын индустриясында техникалық білім (код жазу, графика) мен көркемдік қабілеттер (сюжет, образ, әлем құру) үйлесім табады. Бұл екі сауаттың интеграциясын дамыту не береді? 1) Шығармашылық әлеуетті арттырады. Технология шығармашылықты кеңейтеді, ал өнер технологияға ой мен мағына қосады. 2) Еңбек нарығында бәсекеге қабілеттілік. Цифрлық және көркемдік дағдыларды үйлестіре алған мамандар қазіргі экономикада ерекше сұранысқа ие. 3) Жеке тұлғаның жан-жақты дамуы. Технологиялық логика мен көркемдік сезімталдық бір-бірін толықтыра отырып, аналитикалық және интуитивті қабілеттерді дамытады. 4) Жаңа мәдени орта қалыптастырады. Цифрлық өнер мен жаңа медиа мәдениет қоғамның рухани өміріне жаңа серпін береді.

Қазіргі заманның технологиялық және көркемдік сауаты - тек жеке дағды емес, тұлғаның және қоғамның мәдени-интеллектуалдық дамуының негізгі көрсеткіші. Технология мен өнердің тоғысуы шығармашылықтың жаңа формаларын дүниеге әкеліп, адамға өзін әртүрлі қырынан көрсетуге мүмкіндік береді. Болашақта бұл екі сауаттың рөлі одан әрі артып, білім беру мен мәдениет саласының басты бағыттарының біріне айналатыны анық.

Лаура ЭБИХАЙМҚЫЗЫ,

Аида ЕРДАУЛЕТҚЫЗЫ,

М. Әуезов атындағы

ОҚУ колледжінің «Бастауыш

білім берудің педагогикасы

мен әдістемесі»

кафедрасының

оқытушылары.

